

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لے کے ناں میں سوچئے رب دا کراں کلام بیان
مہر محبت کرنے والا اُچا اُسدا ناں

اسلام دی روح تصوف

اسلام دی روح تصوف

از:

پروفیسر ڈاکٹر محمد عطاء اللہ قادری جلوی

ہندکو ترجمہ:

علاؤ الدین عدیم

گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور

جملہ حقوق بحق گندھارا ہندکو اکیڈمی محفوظ اُن

اسلام دی روح تصوف	نام کتاب
پروفیسر ڈاکٹر محمد عطاء اللہ قادری جلوی	مصنف:
علاؤ الدین عدیم	ہندکو ترجمہ:
محمد عتیق	کمپوزنگ
ثاقب حسین	سرورق
2016ء	سال اشاعت
محمد ضیاء الدین	اہتمام اشاعت
(جنرل سیکریٹری، گندھارا ہندکو بورڈ)	
F.23/17-B	جی ایچ اے اشاعت حوالہ
250 روپے	قیمت
گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور	مطبع
جی ایچ اے لیزر پرنٹنگ، پشاور	پرنٹر
978-969-687-008-1	ISBN No.
گندھارا ہندکو اکیڈمی، 2 چنار روڈ،	ملوٹس دا پتہ
آبدھرہ، یونیورسٹی ٹاؤن پشاور	

گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور

2- چنار روڈ، آبدھرہ، یونیورسٹی ٹاؤن، پشاور

www.gandharahindko.com

انتساب

ایہہ کتاب چونکہ فیض قادری جلوئی دی ہک شعاع دا صدقہ وے اس واسطے
میں اس کتاب نوں حضور پر نور جناب غوث الاعظم پیران پیر دستگیر حضرت
شیخ سید عبدالقادر الجیلانیؒ تے سرکار نور الانوار ذات علوی حضرت امام جلوئیؒ
شیخ پیر غلام محمد قدس اللہ تعالیٰ سرۃ دے نال منسوب کرنے دا شرف حاصل
کرنا واں تا کہ خلق خدا نوں اس سی نفع پہنچے تے میرے لئی خوشنودی خُدا تے
رسول خدا ﷺ دا باعث ہووے۔ آمین ثم آمین

محمد عطاء اللہ قادری جلوئی

.....

ترتیب

صفحہ	عنوانات	نمبر شمار
بج	تصوف دے راہی (محمد ضیاء الدین)	1
ح	پیش لفظ	2
1-12	باب اول: اسلام دی روح- تصوف	3
13-15	صوفی تے تصوف دی وجہ تسمیہ	4
16-30	صوفی تے تصوف دے متعلق	5
31-33	دوسرا باب : توبہ	6
34-50	نفس دیاں صفتاں	7
51-63	تیسرا باب : سلوک دے مراتب	8
64-70	چوتھا باب : فنا تے بقا	9
71-73	پنچواں باب : معرفت	10

تصوف دے راہی

جناب علاؤ الدین عدیم صیب تصوف دی دنیا سی تعلق رکھیں ولے شخص اُن۔ تصوف نال اُنہاں دی وابستگی ابتدائی عمر سی ای اے۔ برصغیر پاک و ہند اِچ پاک طینت انساناں نے اِپڑے ذاتی محاسن تے تصوف دی طاقت دی بدولت حق دا پیغام برصغیر دے قریہ قریہ تے کونے کونے تک پہنچایا تے الحاد دے اس خطے اِچ حق دا پرچار اُنہاں پاک طینت ہستیاں دی بدولت نظر آندا وے۔ اس خطے اِچ اسلام تلوار دی بجائے کردار دی بدولت پھیلا۔ اُنہاں پاک طینت ہستیاں نے اِپڑی عملی زندگی دے نمونیاں دے ذریعے لوکاں اُنوں اس حد تک متاثر کیتا وے کہ اُنہاں نے اِپڑا عقیدہ حق دی طرف موڑ دتا۔ میرے والد محترم حاجی سمیع الدین (مرحوم) بی تصوف دی دنیا دے راہی اے۔ اُنہاں دی ذاتی زندگی اِچ منے دیکھا کہ اوہ پاک طینت لوکاں دی محفلاں اِچ شریک ہوندے اے تے اُنہاں لوکاں سی فیض حاصل کردے اے تے میں بھی اِپڑے والد صیب دے نال اُنہاں محفلاں اِچ شریک ہوندا رہیا تے اس دوران مئوں تصوف دی الف ب سی واقفیت حاصل ہوئی۔ تصوف دی دنیا دا ادراک، ہند کونال پیار تے پشاوریاں نال محبت مئوں میرے والد مرحوم سی ورثے اِچ ملی آئی اسی ورثے اِچ اگے ودھاندا وے ہوئے گندھارا ہند کو بورڈ پاکستان دا قیام ہو یا تے اس بورڈ دے قافلے اِچ جتھے دیگر اچھے اچھے دوست ملے اُتھے علاؤ الدین عدیم صیب نال بی ملاقات ہوئی تے اُنہاں نال تعلق جناب ش۔ شوکت صیب دی وساطت نال ہو یا، جناب علاؤ الدین عدیم صیب ش۔ شوکت صیب دے ماموں اُن۔ علاؤ الدین عدیم صیب روز نامہ مشرق پشور اِچ بحیثیت صحافی طویل عرصے نکل خدمات سرانجام دیندے رہیں۔ اُنہاں دی موجودہ کتاب تصوف دے موضوع تے وے تے اوہ تصوف تے اُزی مبادیات سی بخوبی واقف اُن جزا اندازہ ئسی اُنہاں دی کتاب سی لگا سکدے او۔

محمد ضیاء الدین

جنرل سیکریٹری، گندھارا ہند کو بورڈ پاکستان

پیش لفظ

اما بعد کمترین خادم از خادمان حضرت مظہر نور محمدی صلی اللہ علیہ وسلم محبوب غوث صمدانی شارح حروف مقطعات قرآنی، شیخ الشیوخ پیر غلام محمد صاحب المعروف حضرت امام جلوئی قادری فیصل آبادی قدس اللہ تعالیٰ سرہ محمد عطاء اللہ قادری جلوئی عفی اللہ عنہ عرض گزارے کہ اچ کل دے زمانے اچ جسراں اسلام دے متعلق پیدائشی رسی تے بے عمل مسلماناں اچ اسلام اچ فرہی اختلافات پیدا کرنے تے اوناں نوں ہوادے کے مسلماناں اچ تفرقہ پیدا کرنے والے علماء سوء نے غیر مسلماناں تے نوجوان نسل نوں غلط تاثر تے غلط نمونہ پیش کیہ وے اسی طراں رسی تے دنیا دار پیراں فقیراں تے جاہل صوفیاں تے عاملاں نے تصوف تے فقر دے متعلق غلط تے غیر حقیقی تصور دا مظاہرہ کیہ وے جس دے نتیجہ اچ سچے تے حقیقی اسلام تے صحیح سچے تے اصل تصوف دی تلاش کرنے والے مایوس تے گمراہی دا شکار ہو جاندین۔ مسلماناں نوں دیکھ کے اسلام سی تے جاہل تے نقلی صوفیاں نوں دیکھ کے تصوف سی بدگمان ہو جاندین۔

اس واسے ضروری معلوم ہو یا کہ تصوف جیڑا کہ اسلام دی روح وے اس نوں منبع اسلام و تصوف یعنی قرآن تے سنت نبی کریم علیہ السّلیٰم و التسلیم دے حوالے دے نال قدیمی اولیاء کرام و صوفیاء عظام قدس اللہ اسرارہم دی تعلیمات سی اصلی تے سچا تصوف پیش کیہ جاوے تا کہ حق دے طالب آپڑی استعداد دے مطابق اناں تعلیمات دے چاڑے اچ حق دارستہ پاسکن اس اچ کوئی شک نہیں کہ خداوند کریم دافضل، سچی طلب، کتاب تے سنت دی پیروی تے کامل پیروی راہنمائی لازمی شرطیں ہین۔

خلاف پیمبر کسے رہ گزید

کہ ہر گز بہ منزل نہ خوابد رسید

یعنی پیغمبر خدا حضرت محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم دے رستہ دے بغیر کوئی ہو رستہ منزل، مقصود تکل نہ پہنچاسی۔

طریقت جیڑی اے او شریعت دی اخلاص دے نال تے مکمل پیروی اے جزا ثمرہ حقیقت یعنی دیدار، معرفت

تے وصال حق اے تہ بس صوفی اوہ وے جیرا شریعت، طریقت تے حقیقت دا جامع ہووے حق دی معرفت دے نال مالامال تے حق دے نال خوشحال ہووے۔ اس کتاب وچ تصوف دا مختصر تعارف، تاریخ تے ارتقاء اوزی جامع تعریف صوفی تے تصوف دی وجہ تسمیہ تے رواج، صوفی تے تصوف دے متعلق صوفیاء کرام دے اقوال دے علاوہ مدارج تے مراتب سلوک، توبہ، نفس دی معرفت، پرہیزگاری (ورع) اللہ دی محبت، حق دی معرفت، کلمہ طیبہ دی شرح تے وحدت (وحدت المعبود، وحدت المقصود، وحدت الشہود تے وحدت الوجود) فنا تے بقا دا مختصر ذکر اے۔

کتاب داناں اسلام دی روح یعنی تصوف اے تے اس سی مراد اسلامی تصوف اے جیردی کلمہ طیبہ لا الہ الا اللہ محمد الرسول اللہ دی عملی تفسیر اے تے صوفی اسی دا عملی مظاہرہ وے۔

.....